

Maallikkotuomari

Suomen Maallikkotuomarit ry – Finlands Lekmannadomare rf 1/2015

Sisältö

Pääkirjoitus	sivu 3
Kokous Wienissä	sivu 4
Asiaa Rovaniemen lautamiespäiviltä	sivu 6
Rovaniemen kaupungin vastaanotto	sivu 11
Vuosikokouskuulumisia	sivu 12
Lautamieskirkko	sivu 14
Keitele Forest	sivu 15
Laamanni Takkunen eläkkeelle	sivu 16
Herastuomarinimityksiä	sivu 16
Syksyn koulutuspäivien ohjelma	sivu 17
Hannu Laitisen kolumni	sivu 18
Taas kehitetään käräjäoikeuksia	sivu 19
Syyttäjän arkipäivää	sivu 20
Poimintoja vuoden 2014 toimintakertomuksesta	sivu 22
Kokenut järjestämies Helsingin yhdistyksen johtoon	sivu 24
Joensuun lautamiehet	sivu 24
Satakuntalaiset pääkaupungissa	sivu 25
Joensuun Seudun Lautamiehille tietoa lakimuutoksista	sivu 26
Lautamiehet pureutuivat nuorten rikoksiin	sivu 26
Matkapojat	sivu 27
Silja	sivu 28
Lautamiesstarvikkeita	sivu 29
Hallitustiedot	sivu 31
Jäsenilmoituskaavake	sivu 31
Jäsenedut ja jäsenyyt	sivu 32

JÄSENMAKSUTILI: NORDEA
FI96 20611800136590 BIC:NDEAFIHH
Käytä viitenumeroa!

Lehteen tarkoitettu materiaali:

Sähköpostilla jutut lähetettävä siten, että kuva ja teksti ovat eri tiedostoja. Tekstin toivottu muoto rtf, ei omia asetteluja tai taulukoita. Kuvat toivotaan nimettävän ko. juttuun viittaavasti. Kuvien muoto jpg koko vähintään 300 kt.

§ Maallikkotuomari

Yhdistyksen kotisivut
www.suomenmaallikkotuomarit.fi

Julkaisija
Suomen Maallikkotuomarit ry
Finlands Lekmannadomare rf

Päätoimittaja
Matti Laukkanen
Alakiventie 1 D 57
00920 Helsinki
puhelin 0404 135 000
laukkanen.masa@luukku.com

Toimittaja
Kari Mustonen
Salpakankaantie 9 A 24
15860 Hollola
puhelin 0400 821 427

Toimitusneuvosto
Matti Laukkanen, päätoimittaja
Anu Heinänen, järjestösihteeri
Kari Mustonen, toimittaja
Heikki Liljeroos, hallitusneuvos
Oikeusministeriö
Eija Mikkonen, tiedottaja
Oikeusministeriö

Osoitteenmuutokset
Anu Heinänen,
Matinniitynkujat 2 C 81
02230 Espoo
puhelin 050 365 6896
jarjestosihteeri@suomenmaallikkotuomarit.fi

Paino
KMTP Group, Mustasaari
Painos 2500 kpl
ISSN-L 1456-7954

Seuraava lehti ilmestyy viikolla 48.

Aineisto päätoimittajalle 10.10.2015 mennessä
laukkanen.masa@luukku.com

Pääkirjoitus

Oikeuden palvelija

Alkuvuodesta ilmestyi Oikeusministeriön asettamien selvitysmiesten arviomuistio koskien tuomioistuinten keskushallinnon uudistamista. Käytännössä tämä uudistaminen tarkoittaa nk. Tuomioistuinviraston perustamista, jollainen oli esillä jo tuossa kuuluisassa Oikeudenhoidon uudistamisohjelmassa vuosille 2013-2025. Lautamiehille uudistamisohjelmasta jäi varmaan päällimmäisenä mieleen tavoite luopua maallikkotuomareista kokonaan. Tuolloin meitä lohdutettiin ja meille luvattiin, että "ei ole ajankohtaista tällä vaalikaudella". Saimme tyytyä jälleen kerran leikkauksiin lautamiesten määrässä. Nyt on vaalit käyty, ja jännityksellä odotamme linjauksia.

Mutta palataanpa tuohon Tuomioistuinvirastoon. Itselläni ensimmäinen reaktio luonnollisesti oli, että taas viedään oikeudenhoidon resursseja käräjäoikeuksilta ja kauemmas kansalaisista; yksi kasvoton virasto lisää. Päätin kuitenkin lukea mietinnön ensin ilman suurempia ennakkoluuloja. Ensimmäinen positiivinen asia tavoitteessa oli tuomioistuinten riippumattoman aseman turvaaminen. Tosin oikeuslaitoksen nykytilaakin kriittisesti seuranneena tiedostan, että täydellinen riippumattomuus ei varmasti toteudu täällä ajassa. Eri-aiset eturyhmät pyrkivät ajamaan intressejään virastolla tai ilman sitä.

Yksi tavoitteista on hallintotehtävien tehokas hoitaminen keskitetysti. En ole kuitenkaan täysin vakuuttunut siitä, että tehottomuus olisi pelkästään hallinnon ongelma. Keskittäminen taas usein tarkoittaa palvelujen viemistä mahdollisimman kauas. Ja vaikka elämme informaatioteknologian aikakautta, olemme saaneet nähdä myös sen haavoittuvuuden. Oikeuslaitos on vuosikausia saanut kärsiä huonosti toimivista tietojärjestelmistä ja tekniikan hitaudesta. Jokainen uudistus aiheuttaa nykyään pelkoja tulevasta. Ongelmatilanteissa paikallisten toimijoiden ammattitaito ja joustavuus on usein ollut pelastus.

Kehittäminen ja koulutus on virastohankkeen tavoitteista kaikkein ylevimpiä. Tällä kentällä Tuomioistuinvirastolla olisi mahdollisuus toimia oikeuden

palvelijana entistä laaja-alaisemmin. Uskoisin myös lautamiesten kiitollisena ottavan vastaan esimerkiksi koulutuspalveluita.

Vaikka selvitysmiesten mietintö ei sanallakaan maininnut lautamiehiä, tuli Rovaniemen lautamiespäivillä esille yksi mahdollinen tehtävä perustettavalle virastolle. Suomihan on saanut huomautuksen nykyisestä lautamiesten valintaprosessista, koska siihen osallistuvat poliittisesti valitut kuntien valtuustot. Voisiko tämä uusi virasto ottaa hoitaakseen myös lautamiesten rekrytoinnin ja valinnan? Samalla virastolla olisi laaja-alaisempi kuva maallikkotuomarien edustavuudesta. Ja kun nyt sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuus tulee laajenemaan amattituomareista myös lautamiehiin, voisi virasto näitäkin tarkastella aivan toisella tavalla kuin valtuustot.

Parin vuoden päästä toivottavasti valitaan taas uusia lautamiehiä. Nyt jokainen meistäkin voi ryhtyä nostamaan esiin juuri tähän palvelutehtävään soveltuvia ihmisiä. Samalla voi kertoa päättäjille siitä, mitä oikeasti kuuluu lautamiehen tehtäviin. Nykyään luvattoman monet valtuutetut tuntuvat olevan aika pihalla asiasta.

Ja vielä lopuksi haluan nostaa yhden tärkeän asian. Säännöllisesti saan yhteydenottoja, joissa kysellään mitä pitäisi tehdä, että voi saada herastuomarin arvon ja ihmetellään miksei sitä ala jo kuulua, vaikka on istunut melkein kymmenen vuotta. Herastuomarin arvo ei tule mitenkään automaattisesti kenellekään. Käräjäoikeuden laamanni on se henkilö, joka yksinään päättää asiasta. Hänellä ei ole myöskään mitään pakkoa sitä myöntää kenellekään. On siis aivan turha odottaa, että valtakunnalliset tai paikalliset lautamiesjärjestöt voisivat vaikuttaa asiaan mitenkään. Eikä varmasti ole mitenkään viisasta ryhtyä asiassa myöskään lobbamaan. Titteliin metsästäminen ei ole oikea motiivi toimia tuomarin tehtävässä. Lähdetään siis siitä, että jos arvo joskus osuu omalle kohdalle, on se iloinen yllätys, tunnustus ansiokkaasta palvelusta suomalaisen oikeuslaitoksen hyväksi.

Jouni Elomaa
puheenjohtaja

Kokous Wienissä:

"Tuomioistuimet eivät saa eriytyä muusta yhteiskunnasta"

Eurooppalaisen maallikotuomarijärjestön yhteiselin ENALJ kokoon-tui yleiskokoukseen toukokuussa Itävallan Wienissä. Isäntänä toimi hra Rainer Sedelmayer. Osallistujamaita oli 12.

Uudeksi jäseneksi puheenjohtajistoon valittiin Mrs Delia Devlin Pohjois-Irlannista.

Puolan maallikotuomarijärjestön puheenjohtaja Jerzy Zabikiewicz esitti, että seuraavan kokouksen järjestäjämaaksi hyväksyttäisiin Puola. Perusteluina Zabikiewicz mainitsi, että Puolassa maallikotuomareiden asema on vahva, koska heidän mukanaolonsa oikeudenkäytössä on kirjattu perustuslakiin. Samoin on Unkarissa.

Yleiskokous kannatti Puolan maallikotuomarijärjestön puheenjohtajan esitystä ja päätti, että seuraava kokous järjestetään 14.-15.5. 2016 Puolan Gdanskissa.

Yleiskokous hyväksyi uudeksi jäsenyhdistykseksi Italian toisen maallikotuomarijärjestön.

"Tuomioistuimet eivät saa eriytyä muusta yhteiskunnasta"

Itävallan lakimiesjärjestön puheenjohtaja prof. Dr. Roland Miklau muistutti puheenvuorossaan maallikotuomareiden olevan demokraattinen elementti kansan ja virkamiesten välillä. Miklaun mukaan tämä auttaa kansaa hyväksymään annetut tuomiot.

-On varottava, etteivät tuomioistuimet loittone eivätkä eriydy muusta yhteiskunnasta, Miklau sanoi. Hän myös muistutti lakien olevan tavallista kansaa varten ja sen myötä niiden olisi oltava ymmärrettäviä.

-Jos lait ovat liian vaikeita, ettei tavallinen kansa niitä ymmärrä, niin miten he sitten voisivat niitä noudattaa, Miklau pohti. Vaikeasti ymmärrettävät lait voisivat hänen mukaansa aiheuttaa oikeusvaltiolle kuoliniskun.

Maallikoita tarvitaan

Miklaun painotti, että maallikotuomariudella on oma tärkeä sijansa yhteiskunnassa. Miklau kertoi, että esimerkiksi Ruandassa perustettiin "ruohonjuuritason" tuomioistuimia selvittämään suurta henkirikosten määrää. Nyt on nähtävissä suuntaus, että nuorisorikostapauksiin haalitaan lautamiehiä eri aloilta ja sosiaalitoimesta.

Miklau myös muistutti, että päätäjien eli poliitikkojen olisi ymmärrettävä, että maallikot jo ammattiansa puolesta osallistuvat yhteiskunnan eri lohkoilla olevissa työpaikoissa lakien soveltamiseen ja sen vuoksi heidän panostaan tarvitaan myös siviili- ja rikosasioiden oikeuskäsittelyssä.

Wienin kokouksessa keskusteltiin myös Euroopassa ilmenneestä joidenkin ammattiryhmien alkuunsaattamasta eriytymisbuumista.

Teksti: Ralf Asplund ja Anu Heinänen. Kuvat: Matti Laukkanen

Kuvausta varten siirryttiin vanhan Tonavan rantapenkalle. Kaikki osallistajat eivät ehtineet yhteisvalokuvaan.

Itävallan lakimiesjärjestön puheenjohtaja prof. Dr. Roland Miklau muistutti puheenvuorossaan, maallikotuomareiden olevan demokraattinen elementti kansan ja virkamiesten välillä.

Itävallan kokouksen järjestäjätahoja edustanut Rainer Sedelmayer.

Puolan maallikotuomarijärjestön edustajat, vas. Ryszard Rzymkowski, puheenjohtaja Jerzy Zabikiewicz ja Krzysztof Bartochowski.

Veljeskansojen ENALJ-2015 valtuuskunnat. vas Järjestösihteeri Anu Heinänen ja vpj. Ralf Asplund, sekä oikealla Merle Haruoja Viron lautamiesyhdistys/oikeusministeriön edustaja.

Puheenjohtajisto: vasemmalla uusi ENALJ:n puheenjohtaja Mrs Paulette Wercatern Belgia, keskellä Unkarin lautamiehet ry:n puheenjohtaja DR Melinda Vagany ja oikealla Pohjois-Irlanti Lay Magistrates Association puheenjohtaja Delia Devlin.

Rovaniemen koulutusluennoilla oli ennätyskellisen pieni osallistujamäärä.

Nykyhetki ja muutos koulutusluentojen aiheina

Maaliskuussa järjestettyjen Lautamiespäivien koulutuksellisessa osuudessa nostettiin esille muun muassa suomalaisessa oikeudenhoidossa jo tapahtunut ja yhä jatkuva muutos. Avauspuheessaan Suomen Maallikotuomarit ry:n puheenjohtaja **Jouni Elomaa** painotti paikallistuntemuksen merkitystä oikeudenhoidossa.

-Muutosten myötä paikallistuntemuksen tarve on vähentynyt, mutta kyllä sillä yhä merkitystä on, eikä paikallisen ymmärtämyksen tarve ole kadonnut, Elomaa totesi ja muistutti, että suomalainen oikeudenjakojärjestelmä ei kestä enää yhtään lisäleikkauksia.

Suomalainen lautamiesjärjes-

telmä elää yhä lakkautusuhan varjossa, vaikka päätöksiä puoleen tai toiseen ei ole tehty ja tuskin pitkiin aikoihin tehtäneenkään. Lautamiesjärjestelmä roikkuu löysässä hirressä ja se rasittaa järjestön kehityspyrkimyksiä monin tavoin.

Muutospaineet värittivät pääosin myös lautamiespäivien koulutusluentojenkin sisältöjä.

Oikeusministeriön terveiset

Luento-osuudessa oikeusministeriön puheenvuoron käyttänyt kehityspäällikkö **Tuula Kivari** oikeushallinnon osaston tuomioistuinryöstä selvitteli kustannuspainei-

den merkitystä ja kertoi mitä on nyt ja mitä tulevaisuus voi tuoda tullessaan. Kivari painotti, että kansalaisten oikeusturva on jatkossa tuotettava nykyistä pienemmin kustannuksin.

Kustannuksia vähentäväksi toimeksi Kivari listasi muun muassa rakenteilla olevan oikeudenhoidon monikohtaisen uudistamisohjelman ja mainitsi, että toteuttaminen on melko hyvällä mallilla. Tällä hetkellä Suomessa on 27 kärjäoikeutta, tulevaisuudessa 17 tai 14.

Lautamiesjärjestelmän lakkautamista ei Oikeusministeriössä ole linjattu.

Kehityspäällikkö Tuula Kivari toi lautamiespäiville oikeusministeriön terveiset.

Rovaniemen hovioikeuden presidentti Marianne Wagner-Prenner kertoi hovioikeus uudistuksesta.

Hovioikeudesta

Vuosittain kärjäoikeuksien antamista rartaisuista valitetaan hovioikeuksiin noin 10 000 asiassa, kertoi Rovaniemen hovioikeuden presidentti **Marianne Wagner-Prenner**.

Kaikkiin hovioikeuksiin saapui vuonna 2014 noin 5 prosenttia enemmän asioita kuin vuonna 2013. Saapuvien asioiden määrä kasvoi suhteessa eniten Rovaniemen hovioikeudessa, jonne saapui vuonna 2014 noin 20 prosenttia enemmän asioita kuin edellisenä vuonna.

Vaasan hovioikeudessa saapuvien asioiden määrä kasvoi noin 10 prosenttia, Turun hovioikeudessa yli 8 prosenttia ja Helsingin hovioikeudessa yli 4 prosenttia. Itä-Suomen hovioikeus oli ainoa hovi-

oikeus, jonne saapuvien asioiden määrä viime vuonna laski noin 10 prosentilla.

Juttumäärien kasvut johtuvat osittain uudistuksista ja siirroista. Rovaniemen hovioikeuden juttumäärä on kasvanut. 45 prosentin nousu riita-asioissa, rikosasioissa pieni.

Rovaniemen hovioikeuspiiri kattaa puolet Suomen pinta-alasta. Piiri on laaja, matkat pitkiä, Nuorgamista Reisjärvelle on 904 kilometriä. Matkakäräjiä järjestetään paljon.

Tuomioistuinvirasto tulolla

Wagner-Prenner totesi tuomioistuinlaitoksen elävän murroskautta ja sen myötä valtion tiukka taloudellinen tilanne näkyy myös tuomioistuimissa. Oikeudenhoidon alalla tilanteeseen pyritään vastaamaan uudistamisohjelmalla.

-Tuomioistuinviraston kannalta keskeisimpänä ehdotuksena on, että perustetaan tuomioistuinvirasto huolehtimaan tuomioistuinhallinnosta. Oikeusministeriöstä erillinen tuomioistuinvirasto korostaisi tuomioistuinten riippumatonta asemaa, edistäisi hallintotehtävien tehokasta hoitamista sekä vahvistaisi tuomioistuinten mahdollisuutta keskittyä lainkäyttötehtäviinsä.

Tuomioistuinvirasto olisi oikeudenhallinnon alalle sijoittuva toiminnallisesti riippumaton itsenäinen virasto. Oikeusministeriöstä siirrettäisiin virastolle tuomioistuinten toimintaa palvelevat operatiiviset tehtävät.

Wagner-Prennerin mukaan perusteet tuomioistuinhallinnon uudistamiselle ovat vahvat ja tuomioistuinvirasto keskushallintona korostaisi ja vahvistaisi tuomioistuinten itsenäisyyttä ja riippumatomuutta.

Uudistuksia

Myös korkeimpien oikeuksien organisaatorien yhdistämisen hyötyjä ja haittoja on selvitetty. Työ-

ryhmän mukaan korkeimpien oikeuksien yhdistäminen selkeyttäisi tuomioistuinlaitoksen rakennetta ja muutoksenhakuteitä. Yhdistäminen mahdollistaisi muun muassa asiantuntemuksen tehokamman käytön yli tuomioistuinlinjarajojen.

Hovioikeuksissa käytössä olevan jatkokäsittelylupajärjestelmän käyttöalaa laajennetaan. Jatkossa järjestelmän piiriin hovioikeuksissa kuuluvat kaikki riita- ja hakemusasiat. Myös rikosasioissa järjestelmän piiriin kuuluvien asioiden piiri laajenee niin, että lupa tarvitaan rikosasioissa, joissa on tuomittu enintään 8 kuukauden vankeusrangaistus.

Lakimuutosta koskevissa esitöissä on arvioitu, että jatkossa rikosasioista noin 75 prosenttia kuuluisi jatkokäsittelylupajärjestelmän piiriin. Laajentamisen arvioidaan tulevan voimaan tämän vuoden loka-kuussa.

Kärjäoikeuksia vähennetään

Oikeudenhoidon uudistamisohjelman perusteella kärjäoikeuksien rakenneuudistusta jatketaan. Kärjäoikeusverkoston uusista kehittämävaihtoehdoista valmistui maaliskuussa virkamiesselvitys, johon sisältyy kaksi erilaista mallia. Toisen mallin lähtökohtana on asia- ja henkilöstömääriltään pienimpien kärjäoikeuksien sekä eräiden muiden kärjäoikeuksien yhdistäminen. Tämän mallin mukaan kärjäoikeuksia olisi 17. Toisen malli vastaisi monilta osin poliisin ja syyttäjän toimialueita. Sen mukaan kärjäoikeuksia olisi 14. Molemmat mallit noudattavat pitkälti myös maakuntajakoa.

Jatkossa kärjäoikeuksia tulisi olemaan selvästi vähemmän kuin tällä hetkellä. Esityksen mukaan kärjäoikeus lakkaisi 12 paikkakunnalta.

-Esityksen mukaan esimerkiksi täällä pohjoisessa Kuusamon, Sodankylän ja Raahen kansliat lakkautettaisiin. Ylivieska-Raahen ja Kainuun kärjäoikeudet liitettäisiin Oulun kärjäoikeuspiiriin ja Kemi-Tornio kärjäoikeus liitettäisiin

Martti Kallio

Lapin käräjäoikeuteen. Kajaaniin, Ylivieskaan ja Kemiin jäisi kansliat ja istuntopaikat. Ylitornion istuntopaikka lakkautettaisiin.

-Puhelinkuulemiset ja videokuulemiset tulevat edelleenkin vähentämään asianomistajien, todistajien ja kuultavien henkilökohtaista läsnäoloa istuntosalissa. Laajoissa tai vakavissa rikosasioissa kuuleminen kuitenkin tapahtuisi henkilökohtaisesti istuntosalissa, Wagner-Prenner listasi.

Poliisin tehtävähistoriaa

Lapin poliisilaitoksen päällikö **Martti Kallio** muistutti, että poliisin rooli rikosprosessissa ei ole muuttunut. Kallio näki mustia pilviä taivaanrannalla, sillä julkisen sektorin kuristaminen ei helppoa. Kallio luotasi poliisin olemusta melkoisen pitkällä aikavälillä muun muassa tähän tapaan:

Laamanni Jyrki Kiviniemi kertoi laatuhankeesta.

-Ruotsin vallan ajoista lähtien järjestyksen pidosta vastasivat kaupungeissa maistraatit (kaupunginviskaalit) ensimmäiset poliisilaitokset Suomessa Turkuun 1816, Helsinkiin 1826 ja Viipuriin 1836, seuraava Tampereelle 1891. Keisarin asetuksella poliisiin ylläpito kaupungeilta siirtyi valtiolle, mutta kaupungit säilyivät edelleen osaksi maksu miehinä.

Ensimmäinen kaupunkeja koskeva yhteinen asetus tuli vuonna 1903 ja pienempiä kaupunkeja koskeva asetus 1904.

Pienet rikokset poliisikamari ratkaisi itse (poliisimestari ja kaksi oikeusraatimiestä) tai päättyi lähettämään asian tuomioistuimeen (vangitun jutut) 1897 asti. Poliisilaitoksissa eriytettiin "rikospoliisi" omaksi toiminnakseen 1860 alkaen. Ensimmäiset konstaapelit ilmestyivät maaseudulle vuonna 1891. Suomen itsenäistyttyä vanhat oikeus- ja hallintorakenteet pidettiin voimassa. KKO ja KHO perustettiin vuonna 1918. Ensimmäinen esitutkintalaki Suomessa tuli voimaan vuonna 1989.

Professori Mikko Vuorenpää Lapin yliopistosta Selvittelee maallikotuomareille muun muassa todistus oikeuden peruskäsitteitä ja laajaa käytössä olevaa termiikkaa. Myös todistus oikeusuudistus on menneillä.

Suomessa on nyt 11 poliisilaitosta ja keskusrikospoliisi. Rikostorjuntasektori jaetaan päivittäisrikostutkintaan, vaativaan rikostutkintaan, talousrikostutkintaan, ulkomaalaistutkintaan, rikostiedusteluun ja -analyysiin sekä rikostekniseen tutkintaan.

Ajattelutavan on muututtava

Lapin käräjäoikeuden laamanni **Jyrki Kiviniemi** kertoi laatuhankeesta. Kiviniemi mukaan muutokset edellyttävät myös ajattelutavan muuttumista. Tietotekniikka tulee ja yksinkertaistamista pohdittava lisää. Lapin käräjäoikeudessa on 14 tuomaria. Kiviniemen mukaan jutut pystytään hoitamaan jos juttumäärät eivät oleellisesti nouse.

-Poliisin sähköinen hanke epäonnistui, Kiviniemi totesi ja muistutti, ettei hyötyjä saada, jos järjestelmä ei ole kunnossa. Lautamiesten on opittava lukemaan asiakirjoja sähköisesti, selailemaan ym. Miksi rakennetta olisi muutettava, Kiviniemi myös kysyi ja muistutti, että videolaitteet maksavat, salitekniikka, päätteet, tekniikan ylläpitäjät maksavat. Kaiken ei tarvitse olla Helsingin käräjäoikeuden kokoisia.

Hovioikeuspiirin laatu työ onnistui Kiviniemen mukaan hyvin. Prosessi oli tällainen: kokoontuminen muutaman viikon välein, alustus, keskustelu, menettelyt. Koko talon henkilökunta mukana. Asenne saatiin muuttumaan.

-Olemme olleet kansallinen edelläkävijä laatuhankeessa, ei tietotekniikka ole mörkö. Sulkakynän sijaan tarvitaan uutta, Kiviniemi muistutti.

Professori **Mikko Vuorenpää** Lapin yliopistosta Selvittelee maallikotuomareille muun muassa todistus oikeuden peruskäsitteitä ja avasi laajaa käytössä olevaa todisteluun liittyvää termiikkaa. Myös todistus oikeusuudistus on menneillä.

Summaaristen asioiden siirtäminen (1/2)

- OM asetti 03/2014 johtavan kihlakunnanvouden Timo Helkisen ja laamanni Antti Savelan selvittämään summaaristen riita-asioiden käsittämistä ulosottolaitoksessa tai käräjäoikeuksissa
- Selvitysmiehet luovuttivat selvityksensä OM:lle 10/2014
- Selvitysmiesten ehdotukset:
  - Summaariset riita-asiat siirretään ulosottoviranomaiseen => menettelyn yksinkertaistaminen ja kaavamaiseminen toteutettavissa paremmin
  - Käsittelyä automatisoidaan ja sähköistä asioita kehitetään
  - Asiat ohjataan ulosottoviranomaisen käsitteviksi alhaisemilla käsittelymaksuilla
  - Tavallinen postitiedoksianto otetaan käyttöön ja kansalaisten asiointia aletaan hyödyntämään riidattomien velkomus-asioiden tiedokilmoitusta enintään 1 000 euron suuruisen pääomavaarimusten osalta
  - Tiedoksiannon keventämisen vaikutuksia velallisen oikeuturvan kannalta lievennetään pidentämällä takaisinvaantäällä ja myöhentämällä maksuhäiriömerkinnän syntymistä

Käräjäoikeusverkoston jatkokehittäminen (1/2)

- OM asetti lokakuussa 2014 virkamiestyöryhmän laatimaan ehdotuksen käräjäoikeusverkoston jatkokehittämisestä => tehtävänä arvioida käräjäoikeuksien määrää ja sijaintipaikkakunta laajasti monista näkökulmista
- Työryhmä antoi mietintönsä 03/2015
- Lähtökohtana oli, että oikeusturvan saattavuus ja lainkäytön laatu on tuettava taloustilanteesta huolimatta voitava turvata tulevaisuudessa
- Työryhmän tavoitteena oli muodostaa nykyistä tasakokoisempia käräjäoikeuksia, joilta niiden tuomiopiirin alueella asuvan väestön määrä ja siten myös asiamäärät jakautuvat nykyistä tasemmiksi. Myös henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa voitaisiin näin hyödyntää nykyistä monipuolisemmin
- Työryhmä pyrki sijoittamaan käräjäoikeudet ja niiden toimipisteet tavalla, joka turvaa oikeuden saatavuuden ottaen huomioon sekä maantieteelliset edellytykset että väestön painopistealueet => sinne, missä on suurin tarve ja missä ne ovat saavutettavissa kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisin kustannuksin
- Lähtökohtana suunnittelulle oli, että käräjäoikeudesta on vähintään 20 tuomaria

Yhteenveto lautamiesten näkökulmasta (2/2)

- Käräjäoikeusverkoston kehittäminen => mahdollisella uudistuksella vaikutuksia lautamiehin siten, että välimatkat käräjäoikeuksiin voivat pidentyä verkoston muuttumisen myötä
- Videoneuvottelujen lisääminen muuttaa työtapoja ja -menetelmiä
- Oikeudenhoidon uudistamisohjelmassa myös ehdotus siitä, että pidemmällä aikavälillä lautamiesjärjestelmästä tulisi luopua. Parlamentaarinen työryhmä on myös nostanut asian esille toteamalla, että tuomioistuimen kokoonpanosäännöksiä tulee joustavoittaa ja viittaamalla tässä kohdassa mm. lautamiesjärjestelmään => OM:ssä ei ole linjattu toimenpiteitä tästä osin, arvioidaan seuraavilla vaalikaudella

Käsiteltävät aiheet

- Todistus oikeuden peruskäsitteitä
  - Todistuskeino
  - Todistus osiseikka
  - Todistusteema
  - Oikeustosisseikka
  - Aputosisseikka
  - Kokemussääntö
- Näyttökynnyksen korkeus
- Todistustaakka

Peruskäsitteet jatkuu

- Aputosisseikat
  - Kohdistuu todistus osiseikkaan sen todistus arvoa lisäten (positiivinen aputosiseikka) tai vähentäen (negatiivinen aputosiseikka)
  - Varsinaisesta todistusteemasta aputosiseikat eivät kerro mitään
    - Esim. Sääolosuhteet todistajan tehdessä havaintoja, todistajan humalatilaa, todistajan etäisyys tapahtumasta, kuulemisen ajankohta (joko heti tai vasta pitkän ajan kuluttua tapahtumasta)
    - Huom. Yhteen todistukseen kohdistuvien aputosiseikkojen yhteisvaikutusta on vaikeata arvioida

Näyttökynnyksen korkeus

- Tuomitsemiskynnys
- OK 17:2.1 Oikeuden tulee, harkittuaan huolellisesti kaikkia esiintulleita seikkoja, päättää, mitä asiassa on pidettävä totena.
- Ehd. OK 17:3.2 Tuomion, jossa vastaaja tuomitaan syylliseksi, edellytyksenä on, ettei vastaajan syyllisyydestä jää varteenotettavaa epäilyä.

Lapin pääkaupunki tarjosi tietoa ja iltapalaa

Rovaniemellä Lautamiespäivien yhteydessä järjestettyä kaupungin vastaanottoa isännöi Rovaniemen kaupungin tekninen johtaja **Martti Anttila**, hän toimii myös alaansa liittyvissä asioissa kaupunginjohtajan sijaisena.

Anttila sivisti maallikotuomarijoukkoa kertomalla, että Rovaniemi on pinta-alaltaan Euroopan suurin kaupunki. Rovaniemen kokonaispinta-ala on 8 016 neliöki-

lometriä, josta maapinta-alaa on 7 601 neliökilometriä ja vettä 415 neliökilometriä.

Asukkaita Rovaniemellä oli vuoden 2013 lopulla 61 215. Vuonna 2013 Rovaniemen korkeakouluissa oli noin 8 000 opiskelijaa, joista vain osalla oli kotikuntana Rovaniemi. Tämä lisää Rovaniemellä asuvan väestön määrää merkittävästi.

Turistia ei ole unohdettu. Anttilan mukaan Rovaniemen tärkeitä ylläpidettäviä ja kehitettäviä suuntia on muun muassa matkailu. Kaupunki markkinoi itseään Lapin pääkaupunkina, joka tarjoaa turisteille tekemistä ja tapahtumia lisääntyvästi ympäri vuoden. Se merkitsee kasvavaa yritystoimintaa ja sen myötä työllisyyden parantumista.

Rovaniemen kaupungin tekninen johtaja Martti Anttila esitteli vieraille kaupungintaloa ja kertoi kaupungin olemuksesta.

Pientä hyvää.

Rovaniemen kaupunki tarjosi maallikotuomareille ja luennoitsijoille kaupunkitietoa ja kevyttä iltapalaa.

Rovaniemen kaupungin tekninen johtaja Martti Anttila, maallikotuomariyhdistyksen puheenjohtaja Jouni Elomaa ja järjestösihteeri Anu Heinänen vaihtoivat kuulumisia.

Vähäväkinen vuosikokous Rovaniemellä -tarkka taloudenpito jatkuu

Varsin vähäväkinen oli Rovaniemellä Lautamiespäivien yhteydessä 29.3.2015 järjestetty Suomen Maallikkotuomarit ry:n vuosikokous. Vuosikokousta johti **Sisko Perttunen** ja sihteerinä toimi järjestösihteerinä **Anu Heinänen**. Kokoukseen osallistui kaikkiaan 22 jäsentä.

Lähes rutiininomaisesti läpiviedyn kokouksen henki oli se, että yhdistys jatkaa tiukahkoa taloudenpitoa, koska muun muassa jäsenmäärä ei ole kasvanut ja toiminnan rahoituslähteet ovat rajalliset. Hallituksen kokoonpanoksi päätettiin viisi jäsentä ja puheenjohtaja.

Vuosikokouksen avannut yhdistyksen puheenjohtaja **Jouni Elomaa** nosti avaussanoissaan esille muun muassa suomalaisen lautamiesten valintamenettelyn, joka saattaa tulevaisuudessa nousta näkyväksi keskustelunaiheeksi. Suomalainen lautamiesten valintaprosessihan on saanut huomautuksen, koska menettely on poliittinen.

Elomaan mukaan tosin tiedetään, ettei suomalaisessa järjestelmässä parempaakaan käytäntöä vielä ole, mutta arveli, että mahdolliselle tulevaisuuden tuomioistuinvirastolle lautamiesten valintatehtävä saattaisi olla sovitettavissa.

Seuraavat Lautamiespäivät Tampereella

Rovaniemen Lautamiespäivien järjestelytoimikunnalle luovutettiin kunniakirja ja puheenjohtajan pienoisnuija kiitokseksi hyvin järjestetyistä päivistä. Tunnustuksen ottivat vastaan järjestelytoimikunnan puheenjohtaja **Kauko Vartiainen** ja **Sisko Perttunen**.

Yhdistyksen entinen puheenjohtaja **Matti Laukkanen** kutsuttiin Suomen Maallikkotuomarit ry:n kunniajäseneksi. Kunniakirja luovutetaan Laukkaselle syksyn koulutusristeylyn yhteydessä.

Suomen Maallikkotuomarit ry:n hallitus. Vasemmalta Sisko Helena Perttunen jäsen, Lapin Käräjäoikeus, Rovaniemen Hovioikeuspiiri, Jouni Elomaa puheenjohtaja, Varsinais-Suomen Käräjäoikeus, Turun Hovioikeuspiiri, Helena Sorvo jäsen, Kymenlaakson Käräjäoikeus, Itä-Suomen Hovioikeuspiiri, Ralf Asplund varapuheenjohtaja, Vantaan Käräjäoikeus, Helsingin Hovioikeuspiiri, Anu Heinänen järjestösihteerinä, Espoon Käräjäoikeus, Helsingin Hovioikeuspiiri, Anna-Maija Alliranta jäsen, Keski-Suomen Käräjäoikeus, Vaasan Hovioikeuspiiri.

Seuraavat lautamiespäivät järjestetään Tampereella maaliskuussa 2016. Päivien toimikunnan yhteyshenkilö on Pirkanmaan lautamiehet ry:n puheenjohtaja **Ismo Leppänen**. Vuonna 2017 Lautamiespäivät järjestetään Espoossa ja vuonna 2018 Porissa.

Hallitukselta

Vuosikokouksen jälkeen kokoonnutunut uusi hallitus totesi muun muassa, että vuoden 2016 vuosikokouksen tilajärjestelyt ovat jo käynnissä. Kokouksessaan hallitus nosti esiin erittäin tärkeänä jäsenhankinnan. Hallitus tiedosti, että jäsenhankinnassa yhteyshenkilöiden ja yksittäisten jäsenten aktiivinen panos omilla alueillaan on tärkeä.

Aluetoimintaan liittyen hallituksen jäsenet ovat valmiita tulemaan paikallisten toimikuntien tilaisuuksiin kertomaan yhdistyksestä ja sen toiminnasta.

Maallikkotuomarielokuvan vastuuvetäjänä jatkaa ht Matti Laukkanen.

Suomen Maallikkotuomarit ry:n vuosikokouksen Rovaniemellä osallistui kaikkiaan 22 yhdistyksen jäsentä.

Puheenjohtaja Jouni Elomaa luovutti Rovaniemen Lautamiespäivien järjestelytoimikunnalle tunnustukseksi hyvin järjestetyistä päivistä kunniakirjan ja puheenjohtajan pienoisnuijan numero 30. Tunnustuksen ottivat vastaan järjestelytoimikunnan puheenjohtaja Kauko Vartiainen ja Sisko Perttunen.

Vuosikokous sujui rauhallisesti ja nopeasti.

Hyvän ja pahan taistelu lautamieskirkon teemana Rovaniemellä

Rovaniemen lautamiespäivien yhteydessä järjestetyssä lautamieskirkko -tapahtumassa oli tarjolla taiteellista tietoa hyvän ja pahan taistelusta kirkkoherra Jouni Riipisen esitelmän ja myös ison alttarimaalauksen kertomana.

Rovaniemen kirkon alttarifresko on nimeltään Elämän lähde, Riipinen selvitteli osin varsin erikoisenkin maalauksen syntyä ja taustoja. Maalaus on taitelija Lennart Segerstrålen (1892-1975) tuotantoa ja arvostettuna freskojen tekijänä Segerstråle oli ainoa todellinen vaihtoehto Rovaniemen alttaritaideteosta varten.

Taitelija työskenteli apulaisineen Rovaniemellä 140 neliometriä käsittävän freskon valmistamiseksi toukokuusta lokakuulle vuonna 1951. Segerstråle on kertonut saaneensa freskon aiheen niistä kokemuksista, joita Lapin sodan tuhot synnyttivät hänen sisimmässään:

"Se on läpileikkaus jokaisesta ihmis sydäimestä, jonka toisella puolella on sovitun ryövärin halu joutua yhteyteen Jumalaan ja hänen suunnitelmaansa, ja toisella puolella sovittamattoman ryövärin kielteisyys siihen, keskellä seisoo Kristus itse sovituksen hintana, voiman välittäjänä ja ylläpitäjänä".

Fresko on kertomus elämästä

Kirkkoherra Eeli Laitinen paljasti freskon 21.10.1951. Taitelija käytti kuvuksissaan aitojakin henkilöitä. Niinpä freskon oikeassa reunassa valoa kohti vaeltavien joukossa on myös mies, jolla on kirkkoherra Eeli Laitisen piirteet.

Oikealla puolella on kuvattu susilau- ma raatelemassa hirvieläintä, kokonaisuus on kuvaus ihmisen raadollisuudesta. Harvinaista puhuttelevassa freskossa lienee sekin, että se on tietävästi ainoa suomalainen kirkkomaa- laus, jossa on kuvattu viinapullo.

Suomen Maallikkotuomarit ry:n puheenjohtaja Jouni Elomaa luovutti kirkkoherra Jouni Riipiselle muistoksi Lautamieshistoriikin.

Rovaniemen lautamieskirkon osallistujia.

Puuta maailman huipulta

Ympäristöä ja ihmistä kunnioittavaa puunjalostusta asiakkaiden ja luonnon ehdoilla.

Ostamme puuta ympäri vuoden, **pyydä tarjous leimikostasi.**

KEITELE
forest

www.keitelegroup.fi

Laamanni Eero Takkunen eläkkeelle

Helsingin käräjäoikeuden laamanni **Eero Takkunen** jäi eläkkeelle 1.5.2015. Maallikkotuomareille ympäri Suomen Takkunen tuli tutuksi erityisesti monien koulutustapahtumien yhteydessä.

Vuonna 1947 syntynyt Takkunen teki pitkän uran oikeudenhoidossa ja palveli työvuosiensa aikana lähes kaikissa oikeusasteissa. Helsingin käräjäoikeuden lamaaniksi hänet nimitettiin vuonna 2008.

Suomen maallikkotuomariväen edustajat kävivät jättämässä onnentoivotuksen mieluisalle yhteistyökumppanilleen.

Jatkaja on jo nimitetty: Tasavalta-
lan presidentti on 22.5.2015 nimit-
tänyt Helsingin Käräjäoikeuden laa-
manniksi **Tuomas Nurmen** 1.8.2015
alkaen. Nurmi toimii tällä hetkellä
Päijät-Hämeen Käräjäoikeuden laa-
mannina.

Onnitteluja: Helsingin lautamiesyhdistys ry:n puheenjohtaja Jari Luomakoski ja edellinen pj Anne Korpi. (Kuva: Anni Lehtonen/Helsingin käräjäoikeus)

Onnitteluja: Suomen Maallikkotuomarit ry:n varapuheenjohtaja Ralf Asplund ja järjestösihteeri Anu Heinänen (Kuva: Anni Lehtonen/Helsingin käräjäoikeus)

Herastuomari- nimityksiä Helsingin käräjä- oikeudessa

Helsingin käräjäoikeuden laamanni Eero Takkunen on myöntänyt 20.4.2015 herastuomarin arvonimen seuraaville lautamiehille: Ylärivi vasemmalta: Jani Seikkula, Pertti Latva, Raoul Hannus, Reima Kuvaja, Seppo Karvola, Mikko Värtö, Anneli Hagner. Alarivi vasemmalta: Hannele Ruohola, Pirkko Lehtiaho, (keskellä) laamanni Eero Takkunen, Viktoria Welling ja Hennica von Hertzen-Zilliacus. (Kuva: Anni Lehtonen/Helsingin käräjäoikeus)

Maallikkotuomareiden Koulutuspäivät 19. - 21.9.2015 Silja Symphonylla

Lauantai 19.9.2015 Olympiaterminaali, Tallink Silja m/s Symphony

11.45 Maihinnousukorttien jako, Matkapojat Oy

12.00-12.50 Seminaaritila Atlantis Palace, kansi 7
Avajaiskahvit seminaaritilan aulassa.

Päivän teema: Verkko- ja virtuaalirikollisuus

13.00 Koulutuspäivien avaus, puheenjohtaja Jouni Elomaa
13.10 Työtuomioistuimien, erikoistuomioistuimien rooli ja tehtävät.
Työtuomioistuimen presidentti Jorma Salonheimo

13.40 Verkko- ja virtuaalirikollisuus. Poliisin tutkinnan ja vastuun jakautuminen, poliisin edustaja

14.20 TAUKO 30 min/ Hyttien vastaanotto

15.10 Verkko- ja virtuaalirikollisuus, näyttömaterialin koostaminen syyttäjälle, poliisin edustaja

16.00 Millaisia huijaksia ja petoksia tuli tuomiolle ennen nettiäikää?
Os.joht. Hannu Laitinen, Pohjois-Savon KO

16.30 Muistamiset ja esittelyt x-hallituksen jäsenet ja muut ansioituneet
16.40 Koulutuspäivän päättäminen puheenjohtaja

17.15 Buffet-illallinen kannella 6.
20.00-22.00 Lautamieslevytanssit kansi 13, New York-baari

Sunnuntai 20.9. 2015

7.00-9.30 Meriaamiainen, Buffet Symphony, kansi 6
9.40 Laiva saapuu Tukholmaan Värtanin satamaan
10.30-12.30 Vierailukohteet: Suomalainen seurakunta ja Kuninkaallinen varuskamari.

12.30-13.15 Seminaaritila Atlantis Palace, kansi 7
13.15 Päiväkahvitarjoilu itsepalveluna
Arpajaiset

Päivän teema: Muutosvalmius ja varautuminen oikeusjärjestelmässä

13.25 Koulutuspäivien avaus puheenjohtaja
13.30 Ovatko rikoslait kunnossa kohtaamaan uudet rikostermit?
Varsinais-Suomen KO kt. oikeustieteen tohtori Pekka Määttä
14.00 Miten VKS -virasto on valmistautunut muuntuviin rikosnimikkeisiin?
Ap.VKS Jorma Kalske, VKS virasto

14.30 Käräjäoikeuksien valmiudet verkko- ja virtuaalirikosten osalta?
Pirkanmaan KO:n Laamanni Antero Nuotto

15.00 TAUKO 30 min

15.30 Yhdistykset esittäytyvät: Pirkanmaan LMP 2016 lautamiestoimikunta

15.40 Oikeushallinnon nykytilanne ja uudet suunnitelmat
Ap.os.päällikkö Heikki Liljeroos, OM

16.10 Keskustelufoorumi
16.30 Paneeli: luennoitsijat / yleisö / kirjalliset kysymykset
Koulutuspäivien päättäminen, puheenjohtaja Jouni Elomaa

17.15 Buffet-illallinen kannella 6
Lautamieslevytanssit kansi 13, New York -baari,

Maanantai 21.9.2015 noin klo 9.55 laiva saapuu Helsinkiin.

Notaaritytöt, osa 2

Hannu Laitinen
Käräjätuomari,
osastoryhmän johtaja
Pohjois-Savon käräjäoikeus

Maallikkotuomarilehden numerossa 2/2014 aloitin kertomuksen notaaritytöistä ja heille antamistani ohjeista, jotka he olivat kirjanneet syntymäpäivönnittelekorttiini. Ajan säästämiseksi hyppään suoraan kohtaan 3, joka kuului seuraavasti: Mitä enemmän kirjoittaa (tuomioon) perusteluja, sitä suurempi on itsensä naurunalaiseksi saattamisen vaara. Älä lässytä.

Tämä ei koske vain käräjäoikeuksien tuomioita, vaan esimerkkejä löytyy ylempien oikeuksien tuomioistakin. Korkeimman oikeuden ratkaisussa 2006:76 on esimerkiksi lause "ei ole edes väitetty, että JL olisi käyttänyt huumausaineita voidakseen syllistyä rattijuopumukseen". Aika erikoinen ajatuskulku: polttelenpa hashista, että voin syllistyä rattijuopumukseen.

Eräissä Rovaniemen HO:n ratkaisussa, jossa kysymys oli hädästä pahantapaisen elämän vuoksi, kerrottiin laveasti siitä, kuinka vastaaja oli tullut yöllä juovuksissa kotiin, mennyt suihkuun ja laulanut siellä kamalalla äänellä. Olisikohan häätö jäänyt tekemättä, jos vastaaja olisi laulanut suihkussa kuin Olavi Virta. Vaikka tuomiossa oli pitkä selostus, ei siitä ilmennyt, mitä lauluja mies lauloi. Selvää se, että ainakin Hopeista kuuta ja Pettäjän tietä, mutta mitä muuta.

Ihminen ei pääsääntöisesti ole kiinnostunut siitä, mitä tuomiossa on lässytetty, vaan siitä, mikä on ratkaisun lopputulos. Vääräkin lopputulos voidaan hienosti perustella. Olen sitä paitsi kauan sitten menettänyt uskoni siihen, että edes voitaisiin menneistä tapahtumista löytää oikea totuus muutoin kuin saksalaisissa poliisisarjoissa, joissa lopussa näytetään, mitä oikeasti oli tapahtunut.

Istuntoon kannattaa valmistautua hyvissä ajoin, noin 10 minuuttia riittää (kohta 4).

Ennakolta ei tiedä, mitä istunnossa tapahtuu, minkä vuoksi ei kannata hukata aikaa eri vaihtoehtojen kartoitukseen. Liiallinen valmistautuminen voi johtaa myös yritykseen kirjoittaa ratkaisu ennakolta, mikä ei ole oikein. Asianosaisilla kuuluu olla istunnossa mahdollisuus vaikuttaa lopputulokseen. Asianajajien pitkien kirjelmien lukemisessa menee oppineen aika hukkaan. Suullisesti esitettynä asian ytimeen päästään paljon helpommin.

Hölmöjä pykälä ei kannata noudattaa (kohta 5).

Ehkäpä seuraavalla risteilyllä voin kertoa esimerkkejä lainsäädännön ihmeellisyyksistä. Joka tapauksessa on tärkeämpää löytää kohtuullinen lopputulos kuin yrittää täyttää pilkulleen kaikki muotomääräykset, joita säädettäessä ei ole voitu kuvitella elävän elämän tilanteita.

Ennen oli kaikki paremmin (kohta 6).

Vanhoissa 1930-luvun ralleissakin sanottiin, että "onhan se nytkin jollakin lailla, mutta ei ole niin kuin ennen" ja "eikä siinä ollut sitä eikonkeikkua, mitä on nykyajan nuorilla".

Osastonjohtaja voi erikoistua notaarityttöjen (siis ei poikien) neuvontaan (kohta 7).

Tämä on niin itsestään selvä asia, ettei sitä tarvinnut enempää perustella.

Vanhalla tuomarilla on hiljaista tietoa, joka saa nuoret notaarineitokset lähestymään. Nämä ovat kylläkin sanoet, ettei minun kohdallani tieto ole kovin hiljaista.

Käräjätuomari Hannu Laitinen:

Taas kehitetään käräjäoikeuksia

Oikeusministeriön virkamiestyöryhmä ehdottaa seuraavalle hallitukselle nykyisten 27 käräjäoikeuden vähentämistä 17:än tai 14:än. Muutos on suurempikin, koska nykyisellään monessa käräjäoikeudessa on enemmän kuin yksi kanslia tai yksi istuntopaikka. Mietinnössä väitetään, että keskittäminen vähentää kustannuksia ja lisää tehokkuutta. Keskittämismantraa on hoettu niin, että siitä on muodostunut totuus, jonka uskotaan vailla todisteitakin tehoavan hyväuskoisiin.

Kun on kokemusta tuomioistuinlaitoksesta yli 40 vuotta, tietää, ettei pidä luulla virkamiesten väittämiä oikeiksi ja vailla poliittisia motiiveja oleviksi. Tämäkin mietintö on varmasti tehty siten, että ensin on valittu lopputulos ja sitten ryhdytty kirjoittamaan perusteluja, jotka tukisivat valittua ratkaisua. (Tuomionkin normaali tekotapa on, että ensin valitaan intuitiolla lopputulos ja sitten kirjoitellaan siihen sopivat perusteet). Muutamalla esimerkillä käy ilmi mietinnön pehmeys.

Vähentämistä on perusteltu muun ohessa uuden tietotekniikan tarpeella ja kalliudella. On väitetty, että kaikkiin istuntosaleihin tulee rakentaa videointijärjestelmä, jotta todistelu voidaan kuvata ja katsoa sitten hovioikeudessa. Tässä on tietenkin vedottu Ruotsin esimerkkiin. Lautamiesristeilyllä vierailimme Tukholman käräjäoikeudessa ja saimme kuulla, että järjestelmään ollaan Ruotsissa tyytymättömiä. Meillä sitä paitsi ollaan jatkuvasti rajoittamassa muutoksenhakua, joten olen vakaasti sitä mieltä, ettei Suomeen koskaan tule järjestelmää, jossa todistajien kertomukset kuvataan ja nauhat sitten katsotaan hovioikeudessa. Käräjäoikeuden tuomiossa kerrotaan todistelun pääkohdat, joten jos hovioikeudessa ei edes voida esittää todistajille uusia kysymyksiä, mitä hyödyttää nauhoja katsoa. On aivan sama palata hovissa kirjalliseen menettelyyn kuin katsoa vanhoja nauhoituksia.

Mietinnössä on vedottu myös tulevaan Aipa-tietojärjestelmään. Onko niin, että tietokoneemyyjät kuljettavat virkamiehiä. Tietoteknisiä järjestelmiä voidaan varmasti tehdä monella tavalla eikä muutaman sa-

lin koneistamisella voi olla sellaiset kustannusvaikutukset, että oikeustaloja kannattaisi tyhjentää ja satoja työntekijöitä pakottaa muuttamaan. Vastakuluja tulee runsaasti myös siitä, kun poliisit alkavat kuljettaa istunnosta jo matkojenkin takia poisjääviä kaukana oleviin istuntopaikkoihin ja asianajajille, todistajille ja lautamiehille maksetaan korvauksia matkakuluista ja ajanhukasta. Kansalaisille aiheutuvista lisäkuluista virkamiehet viis veisaavat. Mietinnössä tietenkin sanotaan, että lautamiesjärjestelmä lakkautettaneen, mutta missä niin on päätetty. Toivon, että päättäjät ottavat poliittisen johdon käsiinsä, ja pyyhkivät suunnitelmilla käräjäoikeuksien ja lautamiesten lakkauttamisesta vaikka lattiaa.

En malta olla huomauttamatta siitäkään, että Fimean siirto ei näytä onnistuvan, koska on niin suuri huoli henkilökunnan asemasta muutoksessa. Mutta siinä hän onkin kysymys siirrosta Helsingistä Kuopioon.

Mietinnössä sanotaan, ettei lisäkustannuksia asianajajien, todistajien ja lautamiesten ynnä muiden oikeutta janoavien matkoista ja ajanhukasta pystytä arvioimaan. Tähän voi olla vain kaksi syytä. Joko virkamiehillä ei ole käsitystä oikeudenkäyntien kustannuksista tai he tietävät, että luvut tulisivat sellaisiksi, että ne romuttaisivat perusteet keskittämisen kannattavuudesta. Luulen, että pystyisin noin tunnissa tekemään jonkinlaisen arvion niistä lisäkustannuksista, jotka syntyvät, jos lisalmen kanslia lopetetaan ja istunnot siirretään Kuopioon tai muualle. Suuri osa asiakkaitamme on ajokortittomia alkoholisteja, joten ehkä heille annetaan erioikeus ajaa istuntoon.

Suosittelen kaikkia lautamiehiä olemaan yhteydessä oman alueensa kansanedustajiin, jotta suunnitelma ei luiskahtaisi vahingossa läpi. Ratkaisu on täysin poliittinen, mikä ilmenee siitäkin, että ratkaisevaa on se, mistä päin maata seuraava oikeusministeri on kohtaisin. Toivottavasti ministerillä on kykyä itsenäiseen ajatteluun.

Tavallista (syyttäjän) elämää

Edessä maanantiaamu. Käräjillä on esillä entisen kanta-asiakkaan juttu, jossa tullaan käsittelemään vapaudenriistoa ja pakottamista. Mukana lautakunta, tuomari, vastaaja, asianomistaja ja syyttäjä ajamassa valtion kannevaltaa. Alkumassa on tavallinen viikko.

Mikä on tavallinen viikko? Syyttäjän työn yksi suola hyvässä ja pahassa on se, että "tavallista" viikkoa ei ole varsinaisesti olemassakaan. Voidaan pelkistää, että työskentely koostuu esitutkintayhteistyöstä, syyteharkinnasta ja käräjistä. Kuulostaa sinänsä yksinkertaiselta, mutta tilanne yleensä muuttuu viikon aikana useampaan otteeseen. Voi tulla ennakkovastauksia jotka vaativat reagointia, asiakaspuhuita, kanteluita, vangittuja, pakkokeinoistuntoja. Kaikki nämä kuuluvat arkirutiineihin.

Tavallinen viikko on tällä hetkellä täyteen ahdettu. Kalenterista olisi annettava uusia päiviä käräjäoikeudelle, sovittava hovioikeuden kanssa pääkäsittelypäivä, järjestettävä puhutteluita, palaveerattava poliisin kanssa, vastattava valitukseen ja kanteluihin.

Viime aikoina arkirutiineihin on kuulunut myös pohdinta siitä, onko työmäärä lisääntymässä ja ollaanko syyttäjiä vähentämässä.

Tämän vuoden alusta alkaen meille kerrottiin vähentyvistä määrärahoista. Syyttäjiä oltiin vähentämässä dramaattisesti. Jopa 50 henkilötyövuotta oli poistumassa vahvuudesta. Uutiset eivät voineet olla vaikuttamatta siihen, miten jokainen työssään jaksoi. Tulevan epävarmuuden keskellä oli havaittavissa henkilöstön huoli siitä, miten muuttuvassa tilanteessa työpaine tulisi kasvamaan entisestään.

Tällä hetkellä Oulun syyttäjänvirastossa tavallisen syyttäjän tavallinen työviikko on tulipalojen sammuttamista ja oman työtaakan hallintaa siten, että tärkeimmät asiat tulevat hoidettua. Priorisointisääntöjen mukaan toimiessaan pitäisi turvata kansalaisen oikeusturvaa siten, ettei turhia viivästyksiä tule, asiakkaita kohdeltaisiin toisaalta tasapuolisesti ottaen huomioon jokaista koskevat olosuhteet ja kokonaisprosessin kesto.

Ei ole liioiteltua sanoa, että näistä periaatteista ei nykyisessä tilanteessa ole mahdollista pitää kiinni sataprosenttisesti. Mikäli työpaine lisääntyy, tulee myös ajanhallinta ja asioiden priorisointi luonnollisesti vaikeammaksi.

Tulevan työviikon täyttävät käräjät. Maanantaina ajan omia syytteitäni käräjillä, samoin tiistaina. Keskiviikolle olen lupautunut paikkamaan kollegaa, jonka täytyi sopia kiireellisen jutun pääkäsittely päivälle, jona hänellä oli jo käräjät. Tämän jälkeen kollegallani alkoi sijaisen etsintä. Sijainen löytyi allekirjoittaneesta. Hyvä niin.

Sijaisen etsintä on tällä hetkellä melko arkipäiväistä, kun työpaine on kova. Arkityössä tämä on turha rasite, jota tulisi välttää mutta työtaakan ollessa nykyisenlainen. Voi tulla tilanne jossa syyttäjä tuntee itsensä pakotetuksi venymään, jotta jutut saadaan aikanaan käräjäoikeudesta ulos.

Sijaisjärjestelmässä joudutaan tekemään kahdenkertaista työtä. Syyteharkinnan tehnyt syyttäjä on mahdollisesti tehnyt esitutkintayhteistyötä. Hän on tutustunut juttuun syyteharkinnassa ja tehnyt oikeudellisesti vaikeita linjanvetoja sekä suunnitellut, millä näyttää

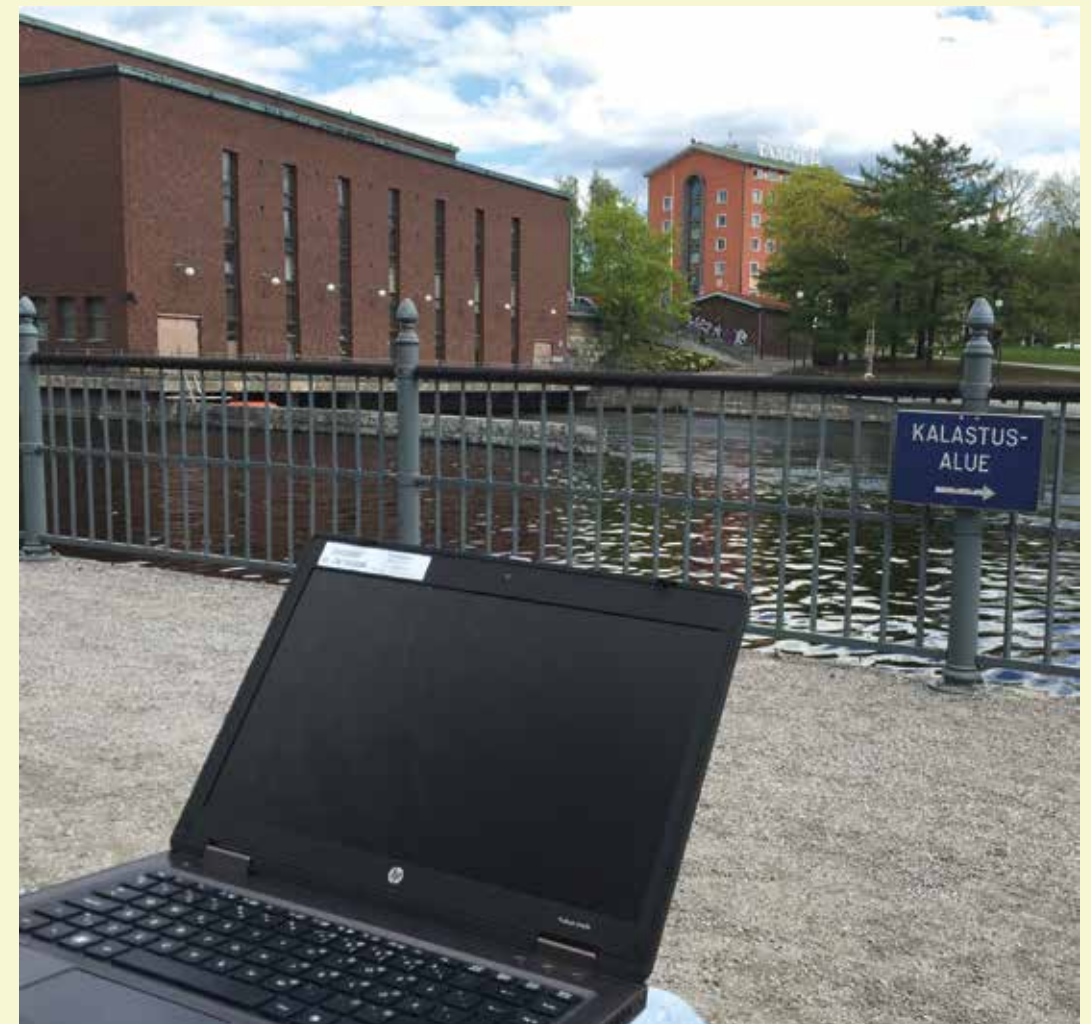
vaatimuksensa toteen. Tähän tilanteeseen joudutaan monesti tutustumaan sijaisen tapauksessa päivän tai kahden varoajalla.

Syyttäjän tulisi olla prosessin moottori käräjäoikeudessa, hoitaa asiaesittely, viedä läpi todistelu ja antaa loppulausunnossaan käräjäoikeudelle tarvittavat eväät hyvän ratkaisun tekemiseen.

Lienee liikaa vaadittu vaativan jutun sijaiselta, että hän pystyy täysin samaan, kuin jutun alkuperäinen syyttäjä. Nykytilanne johtaa kuitenkin siihen, että kun resurssit ovat rajoitetut ja halutaan miettiä yksittäisen kansalaisen oikeusturvaa, syyttäjä venyy tarvittaessa. Asia viedään käräjillä eteenpäin tarvittavalla antaumuksella. Venyminen pitkällä tähtäimellä ei kuitenkaan ole hyvä asia työssä jaksamisen kannalta.

Torstaina on luvassa syyteharkintaa. Maanantaista keskiviikkoon kestävät käräjät kuitenkin tarkoittavat sitä, että aamupäivä menee sähköpostin ääressä ja muutama hovioikeuden vastauspyyntöön vastatessa. Tavoitteena on kuitenkin päästä käymään illalla juoksemassa. Ouluun on luvattu lämpeneviä kelejä ja työssä jaksamiseen auttaa säännöllinen urheilu. Tosin torstaina täytyy myös valmistautua perjantain käräjiin.

Perjantaina luvassa on viikon vaativin juttu. Päivä on varattu talousrikosten käsittelyyn. Salissa on kolme vastaajaa, joilla kaikilla avustajat. Paikalla myös lautakunta ja puheenjohtaja, jotka ottavat vaatimukset ja näytön vastaan. Kuulostaa paljolta, että yhteen viikkoon mahdutetaan neljä käräjät. Kyseessä on nykytilanteessa viikko, joita ei soisi kovin montaa vuoteen mahtuvan, nimittäin

Kauniina kesäpäivänä Tampereella otin kannettavan tietokoneen mukaan ja tein syyteharkintaa hienoissa maisemissa Koskenrannassa. Ainoa häiriötekijä oli aggressiivinen ampiainen joka keskeytti kirjoittamisen minuutiksi.

tällaisen viikon aikana juttu ei liiku eteenpäin kuin marginaalisesti.

Tämä viikko on kuitenkin melko normaalia useassa virastossa ja usealla syyttäjällä. Kun viikko menee kärjillä ja tulipaloja sammuttaessa, tulee kiusaus jatkaa työviikkoa iltaisin tai viikonloppuisin. Näin myös tapahtuu.

Yksi eduksi kokemani asia on siis muuttumassa ehkä päinvastaiseksi kuin sen alunperin koin, eli työajattomuus. Kun emme ole sidottuja työaikaan eikä sitä mitenkään seurata, syntyy illuusio vapaudesta jaksottaa oma työ parhaaksi näkemällään tavalla. Työpaineen kasvassa osalla tämä kääntyy tosin itseään vastaan nimenomaan iltaja- ja viikonlopputoina. Isommissa kuvassa tämä myös vääristää sitä mielikuvaa, mitä tulosta voidaan nykyisellä henkilöstöllä tehdä. Heitäkin väitteen ilmoille siitä, että jos laitoksessa iltaja- ja viikonlopputoita tekevät lopettaisivat niiden

tekemisen samaan aikaan, olisi sillä dramaattinen lopputulos juttujen läpivirtaukseen.

Vaikka tämä kirjoitus maalaa melko huonon kuvan siitä, mikä työpaine yksittäisellä syyttäjällä on, on mielestäni jokaisella mahdollisuus itse vaikuttaa asioihin. Välillä voi myös sanoa että ei, kalenterissani ei ole tilaa. Toisaalta yhtään tiukemmalle resursointi ei voi mennä, koska jo nyt syyttäjästä on muodostumassa rikosprosessin pullonkaula. Ilmeisesti asemaamme kokonaisprosessissa ei tiedoteta, eikä työn vaativuutta ole tuotu tarpeeksi esille. Toivottavasti tähän tulee korjausta vielä lähitulevaisuudessa.

Jokainen voi toisaalta omalta osaltaan vaikuttaa omaan jaksamiseen. Etätyöpäivät, urheilu, sekä ajan antaminen harrastuksille

saa myös jaksamaan arjessa. Etätyömahdollisuudet ovat parantuneet lyhyen seitsenvuotisen työurani aikana.

Etäyhteyksillä töiden tekeminen mahdollistuu kotoa, tai vaikkapa kesäaikaan ulkosalla. Työhyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että siihen myös suhtaudutaan suojeasti johdon tasolta, vaikka emme työaikaan olekaan sidottuja.

Viime viikolla ehdin tehdä yhden päivän osittain ulkotiloissa, kun olin palaamassa syyttäjähdistyksen vuosikokouksesta Hämeenlinnasta. Kauniina kesäpäivänä Tampereella otin kannettavan tietokoneen mukaan ja tein syyteharkintaa hienoissa maisemissa Koskenrannassa. Ainoa häiriötekijä oli aggressiivinen ampiainen joka keskeytti kirjoittamisen minuutiksi.

Episodinomaisia poimintoja vuoden 2014 toimintakertomuksesta

Vuosi 2014 oli yhdistyksen 44. toimintavuosi, vuoden lopussa kärjää oikeuksien määrä oli 27. Se merkitsi sitä, että myös lautamiesten käytön määrä oli takavuosikymmenien tilanteeseen verrattuna rajusti vähentynyt.

ELOKUVAA. Kuopion vuosikokous hyväksyi toimintasuunnitelman, mikä valtuutti hallituksen jatkamaan Lautamies-elokuvan valmistamista työnimellä Kärjäkiviltä Sisätaloihin. Muodostettuun työryhmään kutsuttiin työvaliokunnan lisäksi tuottaja Tuomo Rysti, ht Tapani Flyktman, ex-laamanni Heikki Nousiainen ja ex-kärjätuomari Mauri Suo.

Yhteisen suunnittelupalaverin jälkeen toteutus- ja tuotantoprosessi eteni suunnitelman mukaan, paitsi että rahanpuute vaivasi. Tekniset valmiudet käsikirjoitusvaiheeseen ja lopputuotannon toteuttamiseen olivat vuoden lopussa kuitenkin olemassa.

KUOPIOSSA Vuoden 2014 Kuopiossa järjestettyjen lautamiespäivien luontoteemana oli Rajat ylittävä rikollisuus. Vuosikokouksessa puolestaan eräänlainen ilmassa leijuva teema oli huoli jäsenmäärän pienenemisen ja samalla taloudellisten voimavarojen supistuminen. Se merkitsi huomion kiinnittämistä hallinnolli-

siin kuluihin. Kuopion kokousta johti herastuomari Martti Korvenmaa. Kokoukseen osallistui 42 äänivaltaista jäsentä.

Kokouksessa valittiin yhdistyksen uudeksi puheenjohtajaksi helsinkiläisen **Matti Laukkasen** tilalle turkulainen **Jouni Elomaa**. Hallituksen kokoojanoksi äänestettiin viisi jäsentä ja puheenjohtaja.

TAITEILUA TALOUDEN KANSSA. Vuoden 2014 toimintakertomuksessa todetaan, että Suomen Maallikkotuomarit ry:n talous on perustunut pääosin jäsenmaksutuloihin ja saattuihin avustuksiin. Koulutuspäivien

aikana järjestetyt arpajaiset ja lautamiestuuotteiden myynti muodostavat merkittävän osan tuotoista. Koulutusristeily hinnoiteltiin siten, että jäsenet ja heidän avio-, avopuolisonsa saivat sen alennettuun jäsenhintaan.

Syksyn 2014 koulutuspäivät järjestettiin perinteisenä laivaristeilynä välillä Helsinki-Tukholma-Helsinki Tallink Siljan m/s Serenadella. Matkanjärjestäjä oli Matkapojat Oy. Koulutuspäivillä oli 137 osallistujaa. Pääteemoja oli kaksi: ”Rajat ylittävä rikollisuus” ja ”Muutokset ravitelevat oikeusjärjestelmää”.

TIEDOTUS. Vuosi 2014 oli Maallikkotuomari-lehden 16. toimintavuosi. Lehti ilmestyi vuoden aikana kaksi kertaa. Lehti postitettiin jäsenlehtenä 673 jäsenelle, lisäksi KKO:n, kärjä- ja hovioikeuksille, eduskuntaan sekä Lautamiespäivien ja Koulutuspäivien luennoitsijoille ja muille yhteistyötahoille.

Jäsenpostin mukana lähetettiin kaikille jäsenille vuosikokoustiedote. Alueyhteyshenkilöille ja heidän kauttaan lautamiesten tietoon lähetettiin vuoden aikana tiedotteita ja ohjeita sähköisesti. Puheenjohtajat pitivät useita luentoja maallikkotuomarijärjestelmästä järjestöjen tilaisuuksissa eri puolilla Suomea.

SIDOSRYHMÄSUHTEET. Toimintavuoden 2014 aikana yhdistyksen hallinto ylläpiti ja loi yhteistyösuhteita sidosryhmiin ja yhteistyötahoihin. Puheenjohtaja **Jouni Elomaa** osallistui keväällä Syyttäjälaitospäivään Helsingissä.

Maallikkotuomari-lehden päätoimittaja **Matti Laukkanen** osallistui Suomen Maallikkotuomarit ry:n edustajana Kuopiossa Itä-Suomen HO-piiriin 175-vuotisjuhlaan. Puheenjohtaja Jouni Elomaa ja päätoimittaja Matti Laukkanen osallistuivat kutsuttuina myös Kuopiossa järjestetyille Tuomaripäiville.

BUDAPEST. Kansainvälinen toiminta. ENALJ-perinteinen vuosikokous 2014 järjestettiin Budapestissa. Suomen Maallikkotuomarit ry:stä kokoukseen osallistui varapuheenjohta-

ja Ralf Asplund, puheenjohtaja Jouni Elomaa oli estynyt. Muut osallistujat olivat päätoimittaja Matti Laukkanen, Lautamies-elokuvaa taltiointanut Seppo Ekholm ja järjestösihteeri Anu Heinänen.

Suomen Maallikkotuomarit ry tuki Viron lautamiesten osallistumista Budapestin kokoukseen.

APUA VIROON. Vuosikertomuksessa 2014 todetaan, että Suomen Maallikkotuomarit ry pitää tiivistä yhteistyötä Viron Lautamiehiin (MTÜ Eesti Rahvakohtunikud). Toukokuun alussa tuettiin Viron yhdistyksen ja Viron oikeusministeriön järjestämän Harjumaan kohtu (Harjumaan kärjääioikeuden) lautamies- koulutustilaisuutta osallistumalla kutsuttuina alustajina siihen. Suomesta olivat yhdistyksen aiempi puheenjohtaja Matti Laukkanen ja järjestösihteeri Anu Heinänen.

ALUETOIMINTA. Kärjääioikeuksien laajentumisen ja lautamiesten sekä lautamiesistuntojen vähenemisen myötä alueellinen toiminta uudistui. Toimintavuoden 2014 aikana perustettiin usean kärjääioikeuden alueelle laamannin kokoon kutsuma, alueen eri puolilta tulevista lautamiehistä koostuva yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmiin jäsenet kirjataan toiminnan aloittamisen jälkeen SMT ry:n alueyhteyshenkilörekisteriin.

Laamannin yhteistyöryhmän tarkoituksena on kärjääioikeuksien ja lautamiesten molemminpuolisen tiedonvälityksen kehittäminen mahdollisimman toimivaksi ja alueellisen koulutuksen ylläpito.

JÄSENIÄ. Rekisteröityjä jäseniä oli Suomen Maallikkotuomarit ry:n toimintavuoden 2014 lopussa 518, joista 4 liittyi lokakuun jälkeen ilman jäsenlaskutusta. Vastaavasti edellisenä vuonna oli jäseniä 84 enemmän. Uusia henkilöjäseniä liittyi toimintavuoden aikana 30.

Lautamiesmurroksen johdosta osa jäsenistöstä jätti toistuvasti jäsenmaksun suorittamatta ja heidät katsottiin eronneiksi, tällä oli merkittävä vaikutus yhdistyksen talouteen ja samalla myös toimintaan.

Jäsenhankintaa vuonna 2014 hoitivat erityisesti alueyhteyshenkilöt ja muut aktiiviset lautamiehet. Yhdistys on lanseerannut ajatuksen ”keran lautamies – aina lautamies” poissa jäävien lautamiesten pitämiseksi mukana yhdistyksen toiminnassa.

EDUNVALVONTA. Yhdistys on harjoittanut jäsentensä edunvalvontaa yhdessä oikeusministeriön kanssa. Toimintavuoden alussa annettiin oikeusministeriön pyytämä lausunto KO-kokoonpanoasetuksesta, koskien kahden lautamiehen ja virkatuomarin kokoonpanoa. Aseutus runnottiin voimaan pikavauhtia säästösyihin vedoten.

MATKAKORVAUKSET. Toimintavuoden aikana ovat keskeisiä kysymyksiä olleet lautamiesten matkorkorvausten tasapuolistaminen eri kärjääioikeuksien kesken, lautamiesten työpaikkaruokailun tukeminen kärjääioikeuksissa sekä lautamiesten määrän vähentämiseen liittyvät kysymykset. Edunvalvontatyön tuloksena oikeusministeriö on antanut näistä kaikista uudet suositukset kärjääioikeuksille.

KUNNIKIRJAT. Yhdistyksen Kunniakirjan saivat vuonna 2014 **Arja Päivinen** ja **Marjatta Pelkonen** hyvin toteutuneista Lautamiespäivistä Kuopiossa. Lautamies-elokuvan toteutuksen tukemisesta kunniakirjat saivat **Ponsse Oyj** ja **Keitele Forest group**.

Kokenut järjestömies Helsingin yhdistyksen johtoon

Uusi puheenjohtaja Jari Luomakoski johti puhetta Helsingin lautamiesyhdistyksen vuosikokouksessa.

Harri Luomakoski (55) on valittu Helsingin lautamiesyhdistyksen puheenjohtajaksi. Hän on ensimmäisen kauden lautamies ja kokenut järjestötoimija. Ensimmäisenä tehtävänä uusi puheenjohtaja haluaa pureutua erityisesti yhdistyksen hallituksen toimintaan. Hän kehuu yhdistyksensä järjestämää lautamiesten koulutusta ja toivoo yhdistyksen jatkavan samalla linjalla. Luomakoski on myös kiinnostunut mahdollisuudesta vaikuttaa lautamiesjärjestelmään.

-Haluaisin yhdistyksen kautta päästä niihin pöytiin, joissa keskustellaan lautamiesjärjestelmäs-

tä. Mielestäni lautamiesjärjestelmä on oikeusjärjestelmämme yksi tukijalka ja sitä ei tulisi enää murentaa. Olen varsin kansainvälisesti suuntautunut ja siksi voisi olla kiinnostavaa saada kokemuksia toisten maiden lautamiesjärjestelmistä ja lautamiestyöstä. Lautamiestyö on ollut Luomakoskelle upea ja silmiä avaava kokemus.

-Olen päässyt näkemään sellaisia puolia yhteiskunnasta, joita en ehkä naiiviuttani tiennyt olevan olemassakaan. Olen myös oppinut paremmin pohtimaan asioiden erilaisia puolia, kaikki asiat eivät aina ole sitä miltä ne näyttävät.

Tuttua työtä

Järjestötyö ja luottamustehtävät ovat Luomakoskelle tuttuja. Hänellä on vuosien kokemus vapaaehtoistyöstä muun muassa kehitysvamma- ja urheilujärjestöistä. Luomakoski työskentelee kansainvälisen liiketoiminnan lehtorina Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa.

-Työni on erittäin monipuolista ja kiinnostavaa, sisältäen opetustehtäviä, opinnäytetöiden ohjausta, erilaisia tutkimushankkeita sekä yritysten kanssa tehtäviä yritysprojekteja. Opetan sekä nuoria että aikuisia, pääosin englannin kielellä.

Satakunnan maallikkotuomarit koulutusmatkalla pääkaupungissa

Satakunnan Maallikkotuomarit ry:n jäsenet tekivät koulutusmatkan Helsinkiin 9.10.2014. Kohteina olivat oikeusministeriö ja eduskunta. Oikeusministeriössä saimme erinomaisen katsauksen siitä, miten lautamiesten näkökulmasta erilaiset rikostapahtumat, joita mekin käsittelemme omilla istunnoissamme, etenevät ministeriötasolla.

Oikeusministeriön isäntänä ja oppaana toimi hallitussihteeri **Mika Rislä**, jonka toimialaan lautamiesten asiat ministeriössä kuuluvat. Aamupäivän päätteeksi nautimme

maittavan lounaan henkilökunnan lounasruokalassa.

Ilmapäivän käyimme vierailuun eduskunnassa, jossa saimme perusteellisen opastuksen ja rautaisannoksen eduskunnan historiaa, ja jossa olimme kansanedustaja **Kristiina Salosen** (sd) vieraana. Vierailun aikana tapasimme muitakin satakuntalaisia kansanedustajia: **Anne Holmlundin** ja **Sauli Ahvenjärven**. Lopuksi pääsimme seuraamaan eduskunnan täysistuntoa, mikä olikin mielenkiintoinen kokemus.

Koulutusmatka vastasi tarkoitustaan ja lisäsi maallikkotuomareiden tietämystä tehtävämme näkökulmasta. Matkalla oli mukana noin parikymmentä henkilöä Satakunnan Maallikkotuomarit ry:n johtokunnasta ja jäsenistöstä.

Yhdistys muutti nimensä Satakunnan Maallikkotuomarit ry:ksi 18.11.2014. Aiemmin yhdistys oli toiminut Porin käräjäoikeuden lautamiehet ry:nä melkein 20 vuotta: 14.6.1995–17.11.2014.

Teksti: Timo Lehtonen, Tarja Linnanketo ja Su Ran Kim. Kuvat: Su Ran Kim

Oikeusministeriön isäntänä ja oppaana toimi hallitussihteeri Mika Rislä.

Rautaisannos eduskunnan historiaa satakuntalaisille.

Matkalla oli mukana noin parikymmentä henkilöä Satakunnan Maallikkotuomarit ry:n johtokunnasta ja jäsenistöstä.

Joensuun Seudun Lautamiehille tietoa uusista lakimuutoksista

Rikosoikeuden professori **Matti J. Tolvanen** kävi kertomassa Joensuun seudun lautamiehille viimeisimmistä lautamiestyöhönkin vaikuttavista lakimuutoksista. Joensuun Seudun Lautamiehet ry:n vuosikokouksen 5.2. yhteydessä esitelmän pitäneen Tolvasen pääaiheina olivat tunnistamisoikeudenkäynti ja niisanottu vainoamislaki.

”Vainoamislaki” ja sen myötä tulevat seuraamukset herättivät keskustelua, olihan lain sisältö lautamiehille uutta. Tolvanen selvensi lain olemusta kertomalla, että tietyissä tapauksissa esimerkiksi kukkakimpun viikottainen lähettäminen samalle henkilölle voi täyttää vainoamislain mainitut kriteerit.

Vuosikokouksessa todettiin myös, että kaavailtu istuntojen lautamieskokoonpanon pienentäminen kahden henkilöön ei tuottaisi säästöä, ainoastaan kaventaisi kansalaisnäkökulmaa oikeudenhoidossa. *(Juttu on laadittu Mika P. Peuhkurisen lähettämän aineiston pohjalta)*

Rikosoikeuden professori Matti J. Tolvanen kävi luennoimassa Joensuun seudun lautamiehille tuoreista lakimuutoksista. Varsinaiselta puheenjohtajalta Hannes Rossi, Mika P. Peuhkurinen, Matti J. Tolvanen, Osmo Kareinen, Jarkko Kemppi, Ritva Silvenoinen ja Paula Lehikoinen.

Lautamiehet pureutuivat nuorten rikoksiin

Helsingin lautamiesyhdistyksen perinteisissä koulutustilaisuuksissa, Tammiseminaarissa ja Laivaseminaarissa, keskityttiin tällä kertaa nuoriin lainrikkojoihin.

Tammiseminaarin asiantuntijoina olivat Helsingin poliisin, Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen, Rikosseuraamuslaitoksen, Kriminaalihuollon tukisäätiön sekä Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen edustajat.

Asiantuntijat kertoivat muun muassa nuorten tekemien rikosten laadusta, nuorten tekijöiden esitutkinnan erityispiirteistä sekä nuorten rikosentekijöiden rangaistuksista. Lisäksi laivaseminaarilla käsiteltiin erityisesti nuorten rikollisuutta verkkomaailmassa.

Vanhempi rikoskonstaapeli Teemu Hokkanen Länsi-Uudenmaan poliisilaitokselta havainnollisti lautamiehille, miten poliisit tutkivat verkossa tapahtuvia rikoksia.

Loistokkaat TÄYSIHOITORISTEILYT

KARIBIAN RISTEILYT MIAMISTA

Miami - Bahamaasaaret - Dominikaaninen tasavalta - Jamaika - Caymansaaret - Honduras - Meksiko - Miami

Valittavana on useita lähtöpäiviä ja kestoja Karibian risteilyille! Valitse 13-14 päivän matka, niin ehdit viettämään aikaa myös Miamiassa. Laiva kaikilla risteilyillä on upea Costa Deliziosa ja hintaan sisältyy Finnairin suorat lennot Helsingistä Miamiin sekä all inclusive laivalla. Tervetuloa nauttimaan risteilyistä kuvan kauniilla Karibiaalla!

14 pv. lähtöpäivät 16.1., 25.1. 2016 (2 yötä Miamiassa)

13 pv. lähtöpäivät 4.2., 25.2. 2016 (1 yö Miamiassa)

12 pv. lähtöpäiviä 15.2. 2016

alk./hiö 2599€

alk./hiö 2499€

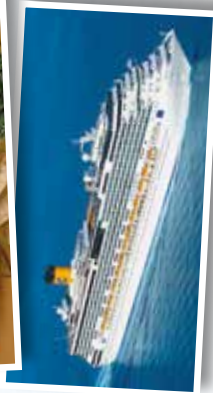

Kaikkien risteilyjen hintaan sisältyy:

- lentomatkat Helsinki - Miami - Helsinki Finnairin suorilla reittilennoilla
- lentokenttäverot ja matkustajamaksut
- 10 yön Karibian risteily Costa Deliziosa -laivalla 2 hengen sisähytissä
- all inclusive laivalla (sis. kaikki ateriat sekä virvoitus- ja alkoholijuomat, ei erikoisjuomat eikä -ravintolat)
- palvelumaksut risteilyllä, satamamaksut ja verot
- laivayhtiön suomenkielisen matkajohtajan palvelut koko risteilyajan
- 1-2 yötä Deauville Beach Resort hotellissa Miamiassa aamiaisin (ei 15.2.-lähdöllä)
- bussikuljetukset ja suomenkielisen paikallisoppaan palvelut Miamiassa
- Miamiin kaupunkikierto ja ostosalkaa Dolphin Mall -ostoskeskuksessa

COSTA DELIZIOSA

Deliziosa tarjoaa Sinulle ainutlaatuisen aistikokemuksen, aina 4D-elokuvateatterista tai Samsara-Spa:sta herkullisiin gourmet-illisiin. Laivalla on lukuisia ravintolavaihtoehtoja, kourallinen uima-altaita sekä paljon viihahtta ja virikkeitä. Deliziosa tarjoaa vaihtoehtoon, joka yhdistää rennon olojen ja luksuslomailun upeita kohteita unohtamatta.

KARIBIAN RISTEILYT

- ALL INCLUSIVE
- Risteilyllä mukana laivayhtiön suomenkielinen matkajohtaja
- Tarjolla myös suomenkielisiä retkiä
- Finnairin suorat lennot

MATKAKAPOJAT

Myyntipalvelu: 010 2323 200

ma - ke 8-19, to - pe 8-17, su 10-14.30 • matkapojat.fi

Palvelumaksu 0€ nettistä, 10€ muutoin. Puhelut 8,35 snt/puh +3,2 snt/min, matkapuh. 19,2 snt/min. Hinnat ovat alkaen-hintoja /hiö • Alk.-hintaa ei kaikilla lähdöllä.

HEL-TAL

Kuusi lähtöä päivässä

**TALLINNAAN
YÖKSI TAI PARIKSI.**

Lue lisää ja varaa tallink.fi

Operaiva yhtiö AS Tallink Grupp. Oikeudet muutoksiin pidätetään.

Suomen Maallikkotuomarit ry
Finlands Lekmannadomare rf

LAUTAMIESTUOTTEET
– AMMATTITUNNUKSET ITSELLE JA LAHJAKSI

Herastuomarin
rintamerkki 20 €

Kaulakoru
ketjussa 35 €
ilman ketjua 25 €

Lautamiehen
rintamerkki 10 €

Herastuomarin
Solmionpidike 40 €
Kalvosinnapit 50 €

Solmionpidike 22 €

Kalvosinnapit 32 €

Kultasomus
herastuomarille
tai lautamiehelle
erikoistilauksesta

Suomen lautamiehet ry:n
standaari 45 €

Avaimenperä / poletti
3,50 €/kpl tai 10 €/3 kpl

Herastuomarin
arvonnimikirja 10 €/kpl

Tuomarinvalatodistus
10 €/kpl

**JÄSENETU
- 20 %**

TEHKÄÄ JOUKOLLA YHTEINEN TILAUS EDULLISESTI!

Toimituskuluina lisätään 7 € (tai 12 € standaanin lähetys)
Tilaukset:
www.suomenmaallikkotuomarit.fi > Lautamiestuotteet
tai posti: jarjestosihteerit@suomenmaallikkotuomarit.fi

Pöytäkello, jossa ht- tai lm-merkki
korkeus n. 10-12 cm, 60 €

JÄSENMERKKI
liittymislahjaksi
Suomen Maallikkotuomarit ry:n
uusille jäsenille

Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäsenyys tarjoaa etuja!

- yhdistys ajaa lautamiesten oikeuksia ja etuja
- yhdistyksenä toimien edunvalvonta on tuloksellista
- OM:n kanssa luottamuksellista ja säännöllistä yhteydenpitoa
- yhdistyksemme tilaisuuksissa esitelmöitsijät ovat alansa huippuja
- jatkuva oppimisen ja kehittymisen mahdollisuus yhdessä toisten kanssa
- yhteisöllistä vuorovaikutusta valtakunnanlaajuisesti
- tapahtumia ja toimintaa paikallisesti kunkin käräjäoikeuden alueella
- monipuolisia taloudellisia jäsenetuja ja alennuksia
- katso jäsenedut Maallikkotuomari -lehden takakannesta ja www.maallikkotuomarit.fi > Jäsenedut

Tervetuloa uudet jäsenet, kaikki lautamiehinä toimivat ja toimineet!

- katso Maallikkotuomari -lehden takasivu ja www.maallikkotuomarit.fi > Liity jäseneksi

Suomen Maallikkotuomarit ry, Finlands Lekmannadomare rf Hallitus 2015

Puheenjohtaja	lautamies Jouni Elomaa, Virusmäentie 96 C, 20300 TURKU puh. 040 725 4386, jelomaa@fkf.fi , puheenjohtaja@suomenmaallikkotuomarit.fi
Varapuheenjohtaja	lautamies Ralf Asplund, Högmossgränden 3, 01380 VANDA ruotsinkielinentoiminta, puh. 040 535 6888. ralf.asplund@primafix.fi
Järjestösihteeri	lautamies Anu Heinänen, Matinniitynkuja 2 C 81, 02230 ESPOO sihteeri, tarvikkemyynti, koulutuspäivävastaava, jäsenasiat. puh. 050 365 6896, anu.heinanan@kotiposti.net , jasensihiteeri@suomenmaallikkotuomarit.fi
Jäsen	lautamies Anna-Maija Aliranta, Aatoksenkatu 12 C 51, 40720 JYVÄSKYLÄ puh. 040 524 1709. anna-maija.aliranta@avainfacta.fi
Jäsen	herastuomari Helena Sorvo, Rahikkalantie 45, 47200 ELIMÄKI puh. 040 554 3058, helenasorvo@gmail.com
Jäsen	herastuomari Sisko Perttunen, Kemijärventie 664 b, 98510 SAUNAVAARA puh. 040 771 6691, sisko.perttunen@suomi24.fi
Lautamiespäivät 2016	Pirkanmaan lautamiehet ry pj. Ismo Leppänen, puh. 040 771 2840 ismo.leppanen5@gmail.com

HALLITUKSEN ULKOPUOLISET TOIMIJAT

Taloudenhoitaja ja Maallikkotuomari -lehden päätoimittaja	herastuomari Matti K. Laukkanen, Alakiventie 1 D 57, 00920 HELSINKI puh. 040 413 5000, laukkanen.masa@luukku.com
Web-master ja Maallikkotuomari -lehti, tiedottaja toimittaja Kari Mustonen, Salpakankaantie 9 A 24, 15860 Hollola	puh. 0400 821 427, kari.mustonen@kolumbus.fi
Arkistovastaava	herastuomari Vilho Juutinen, Miekka 2 H 125, 02600 Espoo puh. 050 547 0044. vilho.juutinen@welho.com
Tilintarkastaja	HTM Anne Terho, Hiojankatu 23, 11930 Riihimäki
Varatilintarkastaja	HTM Timo Tarhela Helsingistä.

Liity jäseneksi: Suomen Maallikkotuomarit ry, Finlands Lekmannadomare rf

Täytä jäsentietolomake ja postita osoitteeseen:

Suomen Maallikkotuomarit ry, jäsensihteeri Anu Heinänen, Matinniitynkuja 2 C 81, 02230 Espoo
Tai täytä lomake sivulla: www.suomenmaallikkotuomarit.fi

Sukunimi _____ Etunimi _____

synt.aika _____

olen aloittanut lautamiehenä v. _____ nimitetty herastuomariksi v. _____

Osoite _____

Postinumero ja postitoimipaikka _____

Puhelin _____ sähköposti _____

Käräjäoikeus _____

Istuntoaika _____

Äidinkieli suomi ruotsi muu, mikä _____

Päiväys ja allekirjoitus _____

Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäsenedut ja jäsenyys

- ★ Jäsenet saavat liittymislahjana § -muotoillun jäsenmerkin!
- ★ Jäsenhintainen osallistuminen Lautamiespäiville ja Koulutusristeilylle
- ★ Mahdollisuus lisätä ammatillista osaamista maallikkotuomarina
- ★ Maallikkotuomari -lehden kaksi numeroa / vuosi kotiin kannettuna
- ★ Lautamiestuotteita 20 % alennuksella
  - *Lautamies- ja herastuomarimerkit ja -korut ym. tarvikkeet*
  - *Tuotteita myös lahjoiksi ja ystäville*
  - *Katso tuotekuvat lehden keskiaukeamalla ja www.suomenmaallikkotuomarit.fi > Lautamiestuotteet*
- ★ Sopimusyhtiöiden jäsentarjouksia, laivaristeilyjä ja majoituspalveluja

Viking Line

Tarjoaa päivittäin useita reittivaihtoehtoja ja eri pituisia risteilymatkoja osoitteesta:

<http://www.vikingline.fi/edut/lautamiehet>.

Lisätietoja ja varaukset myyntipalvelusta p. 0600 41 577 tai osoitteesta: www.vikingline.fi.

Tallink Silja ja Club One

Tarjoaa Smt ry:n jäsenille liittymisen Club One -jäseneksi kanta-asiakasohjelman Silver-tasolle. Katso edut www.clubone.fi ja liity Club One asiakkaaksi www.clubone.fi/erikoisliittyminen Slm ry:n jäsennumerolla **10777**. Jos olet jo Bronze -tason jäsen, ilmoitathan Club One -kanta-asiakasnumerosi: erikoisliittymiset@tallinksilja.com. Varaukset Club One p. 0600 152 68. **Siljan Club One**-kortilla myös saat alennusta Tallinnan Kaubamajan liikkeistä.

S-ryhmän kolme hotelliketjua tarjoaa vapaa-ajan majoituksiin vaihtuvia etuja osoitteessa:

<http://liitonjasenedut.s-hotels.fi>. Smt ry:n jäsenillä on oikeus käyttää Sokos Hotels -ketjussa valtion matkustussäännön VES-hintoja yksittäisillä työmatkoilla, edusta on mainittava varausta tehdessä.

Lisätietoja keskusmyyntipalveluista: Sokos Hotellit p. 020 1234 600,

Radisson SAS Hotellit p. 020 1234 700 ja Holiday Club Spa Hotellit p.020 1234 900

Restel Hotel Group:n edut Smt ry:n jäsenille v. 2015 ovat valittavissa 49 hotellissa kautta Suomen: Cumulus-, Rantasipi-, ja Holiday Inn hotellit, Hotelli Seurahuone Helsinki, Hotelli Atals Kuopio ja Crowne Plaza Helsinki.

Restel Hotel Group tarjoaa Slm ry:n jäsenille sopimushinnan niin liike- kuin vapaa-ajan matkustamiseenkin. Jäsenet ovat oikeutettuja käyttämään liikematkustuksessaan Restelin Hansel tai julkishallinnon hintoja hotellista riippuen. Edusta on mainittava varausta tehtäessä. Varaukset ja tarkemmat hintatiedot myyntikeskuksesta p. 020 055 055 tai sähköpostilla my.reservation@restel.fi

Linkit sopimusyhtiöiden vaihtuville sivuille löytyvät osoitteesta:

www.suomenmaallikkotuomarit.fi > Jäsenedut

LIITY JÄSENEKSI!

Jokainen käräjäoikeudessa toimiva tai toiminut lautamies voi liittyä Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäseneksi.

Voit ilmoittautua jäseneksi netissä: www.suomenmaallikkotuomarit.fi > Liity jäseneksi

tai lähetä **Liity jäseneksi -lomake** tämän sivun kääntöpuolelta jäsensihteerille.